

Copyright © Fred Vargas and Flammarion, Paris, 2015

Copyright © CRIME SCENE PRESS, 2018 pentru această ediție.

Toate drepturile rezervate, inclusiv dreptul de a reproduce fragmente din carte.

CRIME SCENE PRESS

Piața Presei Libere nr. 1

e-mail: redactia@crimescenepress.ro

tel.: 021.317.91.37; 021.317.91.42; fax.: 021.317.91.43

www.crimescenepress.ro

CRIME SCENE PRESS

Director editorial: GEORGE ARION

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

VARGAS, FRED

Timpuri glaciale / Fred Vargas ; trad. din lb. franceză de Simona

Brînzaru. - București : Crime Scene Press, 2018

ISBN 978-606-8959-27-6

I. Brînzaru, Simona (trad.)

821.133.1

Coperta colecției: ALEXANDRA BARDAN

Redactor: ALEXANDRU ARION

Corectură: MANUELA RUXANDRA ARION

Tehnoredactor: LAURA TIBĂR

Bun de tipar: noiembrie 2018

Tipărit în România, ART PRINT

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări, fără acordul scris al editorului, este strict interzisă și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

Fred Vargas

Timpuri glaciale

traducere din limba franceză
de Simona Brînzaru

CRIME SCENE PRESS
2018

Fred Vargas este pseudonimul lui Frédérique Audoin-Rouzeau, născută la 7 iunie 1957 la Paris. Este o scriitoare franceză, arheo-zoolog și specialistă în Evul Mediu. E cunoscută în special pentru romanele *mystery & thriller* care îl au ca personaj principal pe comisarul Adamsberg. Cărțile ei au fost adaptate pentru cinema și televiziune, au fost traduse în 45 de limbi și s-au vândut în peste 10 milioane de exemplare la nivel mondial. În mai 2018 a primit premiul *Princesse des Asturies*.

Fred Vargas este fiica scriitorului Philippe Audoin și a unei inginer-chimist. Fratele ei, Stéphane Audoin-Rouzeau, este istoric, iar sora ei geamănă, Jo Vargas, este pictoriță. Scriitoarea a ales pseudonimul Fred Vargas ca un omagiu adus Mariei Vargas, personaj jucat de actrița Ava Gardner în filmul *Contesa desculță*.

A absolvit liceul Molière din Paris și este titulara unui doctorat în istorie pe tema ciumei în Evul Mediu. Este și cercetător la CNRS (Centrul Național de Cercetări Științifice din Franța). Este specialist în arheozoologie. De asemenea, lucrează pe situri arheologice, în special pe strada Lutèce (în fața Palatului Justiției din Paris) și la mănăstirea La Charité-sur-Loire.

Fred Vargas a scris primul ei roman polițist, *Les Jeux de l'amour et de la mort*, la mijlocul anilor '80, în paralel cu cercetările pe care le desfășura pe un sit arheologic din Nièvre. De atunci, a publicat într-un ritm susținut cincisprezece romane și nuvele, precum și două benzi desenate în colaborare cu Edmond Baudoin.

În 2018 susține colectivul european „Pacte Finance Climat”, care are ca scop încheierea unui tratat european în favoarea finanțării permanente a unor programe de tranziție în domeniul energetic și al protejării mediului înconjurător, necesare în lupta împotriva încălzirii globale.

De când *Le Figaro* a început să publice lista celor zece romancieri care au avut cele mai mari vânzări într-un an (luând în calcul toate edițiile), Fred Vargas a devenit o prezență constantă în acest clasament.

Printre caracteristicile stilului lui Fred Vargas regăsim un deosebit interes pentru construcția personajelor, a intrigilor secundare și a dialogurilor. De asemenea, este evidentă atenția acordată legendelor și istoriei. Nu în ultimul rând, romanele ei conțin și o notă puternică de umor și poezie.

Este de patru ori câștigătoare a Premiului *International Dagger* decernat de Crime Writers' Association.

I

Mai bine de douăzeci de metri, douăzeci de metri micuți ca să ajungă la cutia de scrisori iar misiunea era mai dificilă decât prevăzuse. E ridicol, și-a spus, nu există metri mici sau metri mari. Un metru e un metru și gata. Curios cum, în pragul morții, odată ajunși în acest loc deosebit, ne încăpățănăm să gândim tâmpenii frivole crezând că vom debita cine știe ce sentință importantă care va fi înscrisă cu litere de foc în analele înțelepciunii umanității. Și care va umbla din gură-n gură peste tot: „Știți care au fost ultimele cuvinte ale lui Alice Gauthier?”

Dar ea nu avea nimic memorabil de declarat, în schimb avea un mesaj important de trimis, unul care să fie înscris în analele ororilor umanității, infinit mai cuprinzătoare decât cele ale înțelepciunii. A privit scrisoarea care îi tremura în mână.

Hai, încă șaisprezece metri mici. Noémie, din pragul porții clădirii unde locuia, o urmărea gata să intervină la primul semn de șovăială. Noémie încercase totul ca să-și împiedice pacienta să se aventureze singură pe stradă, dar caracterul ferm al lui Alice Gauthier o forțase să renunțe.

– Ca să citești adresa peste umărul meu?

Noémie se simțise ofensată, nu-i stătea în fire să facă astfel de lucruri.

– Toată lumea face astfel de lucruri, Noémie. Unul dintre prietenii mei – un pungaș bătrân de altfel –, îmi spunea mereu: „Dacă vrei să ții un secret, ei bine, ține-l pentru tine.” Eu am păstrat multă vreme unul pentru mine, dar mă împiedica să ajung în ceruri. Și chiar și așa nu cred că voi ajunge în ceruri. Hai, pleacă, Noémie, și lasă-mă să trec.

Mișcă-te, odată, Alice, sau Noémie va da fuga după tine. S-a sprijinit în cadru și s-a năpustit spre cei nouă metri, să zicem vreo opt metri mari. Să treacă de farmacie, apoi de spălătorie, apoi de bancă și, gata, ajunge la cutia poștală galbenă. Pe când începea să zâmbească la gândul succesului iminent, privirea i s-a închețat, și-a pierdut cunoștința și s-a prăbușit la picioarele unei doamne în pardesiu roșu care a prins-o în brațe cu un țipăt. Geanta acesteia s-a izbit de trotuar, iar scrisoarea i-a scăpat din mână lui Alice.

Farmacista a alergat, a întrebat, a verificat, s-a agitat în vreme ce femeia în pardesiu roșu își aduna lucrurile împrăștiate pe trotuar în poșeta pe care, apoi, a lăsat-o pe jos lângă ea. Rolul ei efemer se încheiase deja, ambulanța era pe drum, nu mai avea nimic de făcut acolo, s-a ridicat și s-a îndepărtat. I-ar fi plăcut să mai fie de folos, să se mai învârtă încă puțin pe scena accidentului, să-și dea numele bran-cardierilor care coborau în grabă, dar nu, farmacista se ocupa de tot, ajutată de o femeie disperată care spunea că este infirmiera bolnavei: țipa, plângea, doamna Gauthier refuzase ferm să fie însoțită, locuia la o aruncătură de băț, la numărul 33 bis, nu comisese nicio neglijență. Femeia rănită fusese suită pe targă. Dragă, de acum nu te mai privește chestiunea asta.

Ba da, gândea în timp ce își reluase drumul, ba da, făcuse ceva important. O prinsese pe femeie în cădere, evitând astfel să se lovească la cap. Poate că îi salvase viața, cine putea pretinde contrariul?

La începutul lui aprilie, vremea se mai îmblânzise la Paris dar aerul, în general, era rece. Aerul în general. De parcă ar exista cu adevărat și

dacă da, cum s-ar numi restul? Partea restantă a aerului? Marie-France s-a încruntat, iritată de aceste întrebări fără noimă care îi treceau prin minte ca niște muște care n-aveau nimic mai bun de făcut. Tocmai când salvase viața cuiva. Sau poate că se spune suprafața aerului? Și-a aranjat pardesiu roșu și și-a înfundat mâinile în buzunare. În dreapta avea cheile și portofelul, iar în stânga o bucată de hârtie groasă despre care nu știa nimic. Buzunarul din stânga era rezervat abonamentului de transport și celor patruzeci și opt de centime pentru pâine. S-a oprit lângă un copac și s-a gândit. Ținea în mână scrisoarea bieteii femeii care căzuse. *Gândește-te de șapte ori înainte să acționezi*, o pi-sălogea tatăl ei care, de altfel, nu acționase niciodată în viața lui. De data asta nu trebuia să se gândească de prea multe ori. Scrisul de pe plic era tremurat, iar numele de pe spate, Alice Gauthier, era trecut cu litere mari, la fel de nesigure. Da, era scrisoarea ei. Pusese totul în poșetă și, în graba de a-și aduna actele, portofelul, medicamentele și batistele de hârtie mai înainte să le împrăstie vântul, luase și scrisoarea. Plicul căzuse lângă poșetă, așadar femeia ținuse scrisoarea în mâna stângă. Pentru asta plecase singură: să pună o scrisoare la cutia poștală.

Să i-o restituie? Dar unde? Fusese dusă la Urgență la cine știe ce spital. Să i-o dea infirmierei de la imobilul cu numărul 33 bis? Atenție, dragă Marie-France, atenție. *Gândește-te de șapte ori înainte*. Dacă doamna Alice Gauthier înfruntase toate riscurile ca să meargă singură să pună scrisoarea la poștă o făcuse pentru că ținea morțiș să nu cadă în mâna altcuiva. *Gândește-te de șapte ori*, dar nu de zece ori sau de douăzeci de ori, mai spunea tatăl ei, altminteri bați pasul pe loc. Sunt oameni care n-au mai ieșit din impasul ăsta, și e trist, uită-te la unchiul tău.

Nu, nu infirmierei. Nu degeaba doamna Gauthier pornise în expediție fără ea. Marie-France a privit în jur ca să repereze o cutie poștală. Acolo, micul dreptunghi galben, vizavi de piață. Avea o misiune,

salvase viața unei femei și va salva și scrisoarea. Doar fusese scrisă ca să fie expediată, nu? Prin urmare nu va face nimic rău, dimpotrivă.

A strecurat plicul în fanta pentru „Periferie” după ce a verificat de mai multe ori că era vorba de 78, Yvelines. De șapte ori, Marie-France, nu de douăzeci de ori sau scrisoarea va rămâne neexpediată. Apoi și-a strecurat degetele prin fantă ca să fie sigură că plicul căzuse într-adevăr. Gata. Ultima oră la care se ridică poșta este 18. Era vineri, destinatarul va primi scrisoarea luni dimineață.

Să ai o zi bună, dragă. Să ai o zi foarte bună, dragă.

II

În timpul ședinței cu ofițerii săi, comisarul Bourlin, din arondismentul 15 al Parisului, își mușca interiorul obrazilor, nehotărât, cu mâinile odihnindu-i-se pe pânțelele mare. Fusese un bărbat frumos, își amintea cei mai vechi dintre colegi, înainte ca grăsimea să îl copleșească în ultimii ani. Mai avea prestanță, iar atenția respectuoasă a colaboratorilor lui dovedea acest lucru. Chiar și când își sufla zgomotos nasul, aproape ostentativ, cum tocmai o făcuse. Guturai de primăvară, explicase el. Nicio diferență față de guturaiul de toamnă sau de iarnă, dar de data asta era ceva mai proaspăt, mai puțin obișnuit, întrucâtva mai vesel.

– Trebuie clasat, domnule comisar, a spus Feuillère, cel mai năbădăios dintre locotenenții săi, rezumând părerea generală. În seara asta se fac șase zile de când Alice Gauthier a murit. Este o sinucidere, fără nicio îndoială.

– Nu-mi plac sinucigașii care nu lasă o scrisoare în urma lor.

– Tipul din rue de la Convention, de acum două luni, n-a lăsat nimic în urma lui, a obiectat un sergent aproape la fel de gras ca Bourlin.

– Da, dar era beat mort, singur și fără o lețcaie. Nicio legătură. Aici e vorba despre o femeie cu o viață ordonată, profesoară de matematică la pensie, o viață fără distorsiuni, m-am informat bine. Și nu îmi plac nici sinucigașii care se spală pe cap dimineața și se dau cu parfum.

– Tocmai, a spus cineva. Dacă tot mori, măcar să mori curat și parfumat.

– Așadar, seara, Alice Gauthier, parfumată, în taior, dă drumul la apă în cadă, își scoate pantofii și intră îmbrăcată în apă ca să-și taie venele?

Bourlin a luat o țigară, adică două, fiindcă degetele sale prea groase îl împiedicau să ia una singură. Din acest motiv lângă pachetul său erau mereu câteva țigări. Tot din aceeași cauză nu folosea bricheta, care avea o pârghie de aprindere prea mică pe care nu o putea dibui, ci o cutie mare de chibrituri pentru șemineu care îi umfla buzunarul. Decretase această cameră din comisarariat autorizată fumătorilor. Interzicerea fumatului îl scotea din minți, să nu ai voie să fumezi în vreme ce asupra ființelor – și insist asupra ființelor, asupra tuturor ființelor – se revarsă treizeci și șase de miliarde de tone de dioxid de carbon pe an. *Trei-zeci și șase de mi-li-ar-del*, silabisea el. Și tu să nu poți să-ți aprinzi o țigară pe peronul gării, în aer liber?

– Domnule comisar, era pe moarte, și o știa, a insistat Feuillère. Infirmiera ei ne-a spus că încercase, plină de orgoliu, cu o voință de fier, să pună la poștă o scrisoare în vinerea dinaintea morții și n-a reușit. Rezultatul: cinci zile mai târziu își taie venele în cadă.

– O scrisoare care poate conținea mesajul ei de rămas bun. Ceea ce ar explica faptul că nu s-a găsit acasă ceva similar.

– Adică ultimele dorințe.

– Adresată cui? I-a întrerupt comisarul trăgând un fum lung din țigară. Nu are moștenitori și doar câțiva bani economisiți în bancă. Notarul nu a primit un testament nou, cei douăzeci de mii de euro ai ei sunt destinați protejării urșilor polari. Iar în ciuda faptului că a pierdut această scrisoare esențială se sinucide în loc să o rescrie?

– Fiindcă fusese vizitată de un tânăr, domnule comisar, a replicat Feuillère. Luni și apoi marți, vecinul este sigur. L-a auzit sunând și spunând că venise pentru întâlnire. În intervalul în care este singură

în fiecare zi, între orele nouăsprezece și douăzeci. Așadar, ea a fixat această întâlnire. I-o fi mărturisit ultimele dorințe iar scrisoarea devine, în acest caz, inutilă.

– Un tânăr necunoscut care a dispărut fără urmă. La înmormântare erau prezenți doar câțiva veri bătrâni. Niciun tânăr. Atunci? Ce s-a întâmplat cu el? Dacă era destul de intim cu ea încât să fie chemat de urgență, era fie un prieten, fie o rudă. Deci, ar fi venit la înmormântare. Dar nu, s-a volatilizat. În aerul plin de dioxid de carbon, țin să vă reamintesc. De fapt, vecinul l-a auzit prezentându-se în fața ușii. Numele?

– Nu a auzit foarte bine. André sau Dédé, nu e sigur.

– André e un nume de vârstnic. De ce spune că era un tânăr?

– După voce.

– Domnule comisar, a început un alt locotenent, judecătorul cere clasarea dosarului. Suntem în urmă în cazul liceanului înjunghiat și al femeii agresate în parcare la Vaugirard.

– Știu, a spus Bourlin luând o țigară dintre cele de lângă pachet. Am discutat cu el ieri-seară. Dacă pot numi asta discuție. Sinucidere, sinucidere, trebuie să clasezi dosarul și să mergi mai departe chiar dacă îngropi faptele, desigur infime, călcându-le în picioare ca pe niște păpădii.

Păpădiile, gândea Bourlin, sunt paria societății florale, nimeni nu le respectă, sunt călcate în picioare sau sunt hrană pentru iepuri. Dar nimeni nu s-ar gândi să calce în picioare un trandafir. Și încă și mai puțin să facă din el hrană pentru iepuri.

A urmat un moment de tăcere; fiecare era prins între nerăbdarea noului judecător și nemulțumirea comisarului.

– Clasez dosarul, a anunțat Bourlin oftând, de parcă ar fi suferit o înfrângere fizică. Cu condiția să mai încercăm, încă o dată, să lămurim semnul pe care l-a desenat Alice Gauthier lângă cadă. Trasat fără să-i tremure mâna, e clar, dar de neînțeles. Aici este ultimul ei mesaj.

– Da, dar e de neînțeles.

– Îl sun pe Danglard. Poate că el știe.

Totuși, și-a continuat Bourlin firul gândurilor, păpădiile sunt rezistente, în timp ce trandafirul este plăpând întotdeauna.

– Comandantul Adrien Danglard? a intervenit un sergent. De la Brigada de Criminalistică Paris, arondismentul 13?

– Chiar el. Știe lucruri pe care voi n-o să le învățați nici în treizeci de vieți.

– Dar în spatele lui este comisarul Adamsberg, a șoptit sergentul.

– Și ce-i cu asta? a întrebat Bourlin ridicându-se aproape majestuos, cu pumnii sprijiniți de masă.

– Nimic, domnule comisar.

III

Adamsberg a luat telefonul, a îndepărtat un teanc de dosare și și-a pus picioarele pe masă, răsucindu-se în fotoliu. Abia dacă închisese ochii peste noapte, una dintre surorile sale se pricopsise cu o pneumonie, Dumnezeu știe cum.

– Femeia de la numărul 33 bis? a întrebat el. Și-a tăiat venele în cadă? De ce mă enervezi cu chestii d-astea, Bourlin, la nouă dimineața? Din rapoartele interne reiese, în mod clar, că e o sinucidere. Ai îndoieli?

Adamsberg ținea mult la comisarul Bourlin. Mare mâncău, mare fumător, mare amator de băutură, ca un vulcan într-o erupție continuă, trăind la turație maximă, mereu pe marginea prăpastiei, tare ca o stâncă și cu părul ondulat ca un miel, Bourlin era o persoană rezistentă, demnă de respect și care va fi la post încă o sută de ani.

– Judecătorul Vermillon, noul și zelosul magistrat, stă pe mine ca o căpușă, a spus Bourlin. Știi care-i treaba cu căpușele?

– Știu foarte bine. Dacă descoperi o aluniță cu piciorușe fine, atunci ai dat peste o căpușă.

– Și ce să fac?

– O extragi, răsucind-o, cu ajutorul unei pensete. Pentru asta m-ai sunat?

– Nu, te-am sunat din cauza lui Vermillon, care nu-i nimic altceva decât o căpușă enormă.

– Vrei să o extragem amândoi cu ajutorul unei pensete enorme?